

Den svaga kronan – ett svårlöst problem

Den senaste månaden har kronan stärkts något mot både euron och dollarn. Trots senaste tidens kronförstärkning är den långsiktiga trenden en allt svagare krona. Ett sätt att få en stabil valuta är att gå över till euro – men en sådan lösning har också nackdelar, menar författarna i en ny rapport till ESO.

- En rörlig växelkurs svänger per definition upp och ner. Om det är ett problem så kan vi ansluta oss till euron. Men det skulle i så fall innebära att vi överger Riksbankens självständiga penningpolitik som fokuserar på svensk inflation och svenska ekonomiska problem, menar Harry Flam, en av författarna.

I ESO-rapporten *Krona på rätt kurs?* visar Harry Flam och Mats Persson att kronans nominella värde i stort sett har varit stabilt mot en handelsvägd korg av valutor (KIX) sedan 1993. Däremot har växelkursen stärkts under perioden 1993–2014 och försvagats därefter. Försvagningen har varit särskilt tydlig mot USA-dollarn. Samtidigt är försvagningen mot dollarn ett globalt fenomen: de flesta utländska valutor (inklusive euron) har försvagats, även om den svenska kronan försvagats mer än andra.

En stark krona är bra på semestern utomlands och när vi importerar varor, medan en svag krona är bra för svenska exportföretag. Även om det inte finns något mål för växelkursen är den viktig när Riksbanken fattar beslut om styrräntan eftersom växelkursen påverkar den ekonomiska aktiviteten i landet. När kronan är svag finns också risk att inflation ”importeras” eftersom både varor och insatsvaror från utlandet blir dyrare och då stiger priserna på varor i Sverige.

- Kronans försvagning kan inte förklaras med vanliga ekonomiska teorier. Däremot spelar den ökade osäkerheten i världen sedan 2014 förmodligen en roll för många placerare, som har flytt de små valutorna och placerat sina pengar i dollar, framhåller Harry Flam.

Rapporten presenteras på ett seminarium i dag. Seminariet går att ta del av i efterhand på Expertgruppens webbplats www.eso.expertgrupp.se.

För frågor och mer information, kontakta Harry Flam, tel. 070–918 85 45 eller kanslichef Lena Unemo, tel. 08–405 82 80.

Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi (ESO) breddar och fördjupar underlaget för samhälls-ekonomiska och finanspolitiska avgöranden. Genom oberoende studier bidrar ESO till samhällsdebatten och blir en brygga mellan forskning och politik. ESO är en kommitté under Finansdepartementet.
www.eso.expertgrupp.se

Rapporten i fem punkter:*

1. Den svenska kronans värde har sedan 1993 fram till idag inte rört sig särskilt mycket mot ett handelsvägt index av valutor, även om den har svängt en del upp och ner under tiden.
2. Kronans svängningar kan ses som ett skydd mot världsekonomiska kriser, men kan också innebära kostnader för Sveriges exportindustri.
3. De senaste tio åren har den svenska kronan fallit, både nominellt och realt, mot euron och USA-dollar.
4. Det finns ingen allmängiltig förklaring till kronans försvagning mot euron och USA-dollar. Samtidigt har nästan alla valutor fallit mot dollarn.
5. Vissa av Riksbankens och Riksgäldens transaktioner och valutaaffärer kan ha bidragit till att försvaga kronan men det går inte säga säkert att så är fallet.

*) Framtagna tillsammans med AI.